

[Socialministeren.]

brancher eller med forskellige hovedentreprenører, og når alt dette tekniske, forbedrende arbejde er i gang, så går vi til de normale bevilgende myndigheder og beder om at få lov til at begynde på det. Derefter er det, vi gerne vil have en 5-6 års periode, hvor vi ved, hvad vi må gøre.

(Kort bemærkning).

Chr. Madsen: Jeg har ikke på noget som helst tidspunkt forsøgt på at forhindre det montagebyggeri, der er nævnt i rapporten. Jeg har bare ment, at man skulle have elementbyggeriet med ind i beregninger, ind i beslutninger og ind i de aftaler, der skal træffes.

Det er mig ubegribeligt, at det ærede medlem fru Edel Saunte ikke kan se, at man, hvis man til eksempel deler de 75 mill. kr. til beskæftigelse ved det montagebyggeri, der er nævnt i rapporten — og i det hele taget deler ved montagebyggeri i almindelighed — opnår mere beskæftigelse for befolkningen.

(Kort bemærkning).

Edel Saunte: Det er mig komplet ubegribeligt, at det ærede medlem hr. Chr. Madsen ikke kan forstå, at hvis man begynder at dele det ud, så bliver det dyrere.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslaget og lovforslagets tekst, således ændret,
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om landbrugsejendomme.

(Første behandling findes i tidenden sp. 4188, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 1125).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Teichert: Som det fremgår af betænkningen, har udvalget holdt 5 møder og herunder haft et samråd med landbrugsministeren. Der er modtaget deputation fra De samvirkende danske Husmandsforeninger. Under hensyn til usikkerheden i bedømmelsen af landbrugets fremtidige forhold har udvalget udtrykt ønske om lovens tidsbegrænsning. Den højtærede landbrugsminister stiller herefter et ændringsforslag gående ud på, at loven optages til revision i folketingsåret 1965-66.

Ved første behandling bad jeg landbrugsministeren om oplysning om, hvordan de arealer, der ligger under takst 20, bliver stillet ved eventuelt salg. Dette spørgsmål har ministeren besvaret tilfredsstillende derhen, at det alene er ved beregningen af hovedparcellens mindstestørrelse, at arealer med takst under 20 ikke skal medtages. Disse arealer vil fortsat være omfattet af landbrugsforpligtelsen og vil i tilfælde af udstykning være undergivet samme indskrænkninger som anden jord med landbrugsforpligtelse.

Udvalget med undtagelse af det konservative folkepartis medlemmer indstiller herefter lovforslaget til vedtagelse med den foreslåede ændring.

Peter Larsen: Da mit partis ordfører, det ærede medlem hr. Niels Eriksen, er forhindret i at være til stede i dag, skal jeg på hans vegne gøre nogle enkelte bemærkninger.

Selve lovforslaget giver ikke anledning til mange kommentarer. Det foreligger bortset fra den foreslåede revisionsbestemmelse uændret som ved første behandling, men venstre lægger megen vægt på den foreslåede bestemmelse om, at loven optages til revision om 3 år. Vi gør det ud fra den betragtning, at ingen i dag med sikker-

[Peter Larsen.]

hed kan sige noget om, hvorvidt de foreslåede ændringer i loven om landbrugsejendomme er tilstrækkelige. De er udtryk for, hvad man kunne blive enig om i kommissionen, og det er ganske naturligt, at den enighed, som dér kom til udtryk, bliver fulgt op her i tinget.

Inden for mit parti tvivler vi på, at de foreslåede bestemmelser vil være i stand til at holde i den 5-årige periode, som kommissionen forudsatte, og vi er derfor tilfredse med, at det nu slås fast, at loven skal tages op til revision om 3 år.

Om det konservative mindretals indstilling vil jeg gerne sige, at med hensyn til mange af de problemer, som mindretallet her udtaler sig om, kan venstre være enig. Der er problemer både med hensyn til landbrugsforpligtelsens omfang og spørgsmålet om samdrift af landbrugsejendomme; men de problemer, der her peges på, er slet ikke kulegravet tilstrækkeligt til, at venstre mener de kan tages op til løsning på det foreliggende grundlag; den store landbokommission arbejder jo også videre med disse ting. Jeg vil gerne her udtale håbet om, at vi på disse områder snart må nå frem til et resultat, og jeg fremsætter dette håb ud fra den betragtning, at vi erkender, at der er en vis sammenhæng mellem de ting, vi drøfter i dag, og de problemer, der er rejst i mindretalsindstillingen. Vi kan fra venstres side være enige i, at udviklingen i landbruget og landbrugsstrukturen går hurtigt, og at løsningen af en række problemer i denne forbindelse er stærkt påkrævet, men vi vil samtidig pointere, at dette lovforslag kun er en enkelt del af den store sammenhæng. Venstre betragter de foreslåede ændringer som et fremskridt og vil medvirke til at gennemføre dem, men vi har ikke dermed lagt os endeligt fast i en stillingtagen til disse og dermed beslægtede problemer. Der er adskillige andre ting, som må ændres, når vi har fået problemerne tilstrækkeligt undersøgt og klarlagt. Jeg tror, det ville være klogt at vente med at konkretisere disse ting, til der er foretaget en tilbundsående undersøgelse.

Vi håber i venstre, at denne lov, som nu forhåbentlig snart vedtages, må medvirke til, at den påbegyndte strukturændring i landbruget kan videreføres under friere for-

hold, og vi håber samtidig, at administrationen af disse nye lovbestemmelser må blive så enkel og klar, at vi når frem til det, der er vort mål, en ren lov uden alt for mange administrative forviklinger.

På denne baggrund går venstre med til de foreslåede ændringer og understreger, at vi anser det for at være af største vigtighed, at vi får begyndt på løsningen af landbrugets strukturproblemer.

H. C. Toft: Ved første behandling udtalte jeg på mit partis vegne vore synspunkter. Jeg sagde, at det, lovforslaget indeholdt, ikke var vidtgående nok under hensyntagen til udviklingen i landbruget. Jeg kan derfor i dag kun sige, at vi ikke kan medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Vi finder, det er forkert, at folketinget med den udvikling, der er i gang i landbruget, gennemfører en lovændring med bevarelse af bestemmelsen om, at der påhviler landbrugsejendomme helt ned til en størrelse af 1 ha jord eller 2 000 kr. s grundbeløb landbrugsforpligtelse. Det ærede medlem hr. Peter Larsen sagde før, at man i landbokommissionen skulle viderebehandle spørgsmålet om landbrugsforpligtelsens omfang og størrelse, og det er rigtigt, men vi finder, at det havde været rigtigt allerede nu at fjerne landbrugsforpligtelsen for de mindste ejendomme, hvis ejerne af de pågældende ejendomme selv ønskede det. Vi ønskede, at man allerede nu havde fastlagt en sammenlægningsgrænse, der var væsentlig højere end de 12 ha, som der er mulighed for for den bedste jords vedkommende efter det lovforslag, der her foreligger, ligesom vi mener, at hovedparcelstørrelsen for en landbrugsejendom er for lavt ansat. Vi mener også, at man burde have gennemført en friere adgang til samdrift af landbrugsejendomme, ikke mindst af hensyn til de mindre ejendomme.

Vi har ikke under udvalgsarbejdet kunnet få tilslutning til hos de øvrige partier at gå videre end det, den højtærede landbrugsministers forslag gik ud på, så vi har villet afstå fra under disse forhold at stille ændringsforslag, idet der ikke var nogen mulighed for eller sandsynlighed for, at de skulle kunne vedtages.

De partier, der her i enighed går ind for dette lovforslag, har stillet ændringsforslag

[H. C. Toff.]

om en revisionsbestemmelse, nemlig at loven skal tages op til revision i 1965-66. Vi har ikke noget at indvende derimod, vi kan tiltræde dette ændringsforslag, men jeg vil gerne tilføje, at jeg er af den opfattelse, at det meget vel kan gå sådan, at også de øvrige partier i denne sal ud over det konservative folkeparti inden dette tidspunkt må indse, at det er nødvendigt, at man går videre. Det skal da ikke være sådan, at man just skal sidde og vente på, at tidspunktet indtræffer, da revisionsbestemmelsen træder i kraft. Vi vil altid være villige til også inden det tidspunkt at fremme en lovgivning efter de retningslinjer, jeg her har givet udtryk for.

Axel Sørensen: Jeg skal på det radikale venstres vegne anbefale det ændringsforslag, landbrugsministeren har stillet, og hvorefter loven skal tages op til revision i folketingsåret 1965-66. Man er for så vidt nået frem til enighed, og jeg kan kun beklage, at det konservative folkeparti ikke kan medvirke til gennemførelse af forslaget. Man kan have en anelse om, at det vel er, fordi der ønskes en hurtigere reduktion af antallet af de små landbrugsejendomme ved ophævelsen af landbrugsforpligtelsen for disse. Jeg forstår det således, at det ville betyde en legalisering af den ulovlige samdrift, der finder sted for tiden, og fra det radikale venstres side ønsker vi at vende os mod en sådan udvikling. Vi håber, at det frivillige grundlag for sammenlægningen af mindre landbrugsejendomme, der nu vedtages, hurtigt må blive fulgt op af en finansieringsordning, som gør det muligt, at loven kan få det tilsigtede formål.

Jeg skal i øvrigt ikke uddybe tingene yderligere, men henvise til de udtalelser, jeg fremførte ved lovforslagets første behandling, og hermed anbefale det.

Morten Lange: Som det er fremgået af de øvrige ordføreres indlæg, er der ikke meget nyt at fremkomme med ved denne anden behandling af lovforslaget. Jeg er glad ved den højtærede landbrugsministers klargørelse af spørgsmålet om, hvad det betyder, at de mindre gode jorder ikke kan medregnes til hovedparcellen, og at det ikke betyder,

at disse jorder derefter automatisk kan fritages for deres landbrugsforpligtelse, men tværtimod, at de stadig væk har den. Jeg anser det for at være udmærket, at vi har fået det gjort klart. Jeg synes, det fremgår af paragraffen, men det bør absolut ikke være muligt at misforstå den.

Man har som den eneste ændring stillet forslag om en forholdsvis snarlig revision af loven. Principielt må jeg fastholde, at det vist egentlig ikke er så forfærdelig heldigt, at vi forfalder til den slags, skal vi sige lidt sørgmodige betragtninger over vor egen ufuldkommenhed, så at vi efterhånden i snart hveranden lov indsætter en bestemmelse om snarlig revision. Her var det måske specielt lidt mindre vel hjemlet, idet landboskommissionen havde forestillet sig en 5-årig periode til at undersøge arbejdets karakter og lovens tilstrækkelighed i. Jeg skal dog ikke sætte mig imod det, så meget mindre som en revisionsbestemmelse for så vidt er overflødig, idet en revision altid kan foretages.

Med disse ganske kortfattede bemærkninger skal jeg endnu en gang give udtryk for, at selve hovedtrækkene i lovforslaget har mit partis tilslutning, og vi vil fortsat kunne medvirke til dets gennemførelse.

Mose Hansen: Ved første behandling gav jeg udtryk for mit partis syn på de foreslåede ændringer i lov om landbrugsejendomme. Efter den betænkning, der nu foreligger, er der ved udvalgsarbejdet ikke foreslået ændringer ud over, at der indføres en revisionsbestemmelse, således at loven skal tages op til revision senest om 3 år. Denne bestemmelse anser mit parti for et væsentligt fremskridt, selv om vi mener, at 3 år er en lang tid under en hurtigt fremadskridende udvikling i landbrugets produktionsstruktur. Det må håbes, at der, inden loven skal til revision igen, sker en nærmere afklaring med hensyn til, hvilken brugsstørrelse der er mest hensigtsmæssig, så landbruget på dette område stadig kan være i overensstemmelse med den udvikling, der foregår.

Efter lovforslagets første behandling havde vi håbet, at der under udvalgsarbejdet var blevet stillet ændringsforslag, så jeg kunne anbefale at stemme for lovforslaget, men da der ikke foreligger ændringsforslag ud over

[Mose Hansen.]

revisionsbestemmelsen, må jeg anbefale at stemme mod lovforslaget ved tredje behandling.

Vi kan tiltræde de bemærkninger, der er fremsat i betænkningen af udvalgets mindretal, det konservative folkeparti. Derudover kan jeg tilføje, at jeg lægger stærk vægt på den frie adgang for landbruget til selv at bestemme, hvad der skal ske med hensyn til sammenlægning og nedlægning af ejendomme, og det uanset, hvilken ejendomsstørrelse det drejer sig om. Det er min opfattelse, at frihed på dette område vil skabe landbrugsbedrifter, der passer til produktionsstrukturen og til de pågældende ejeres evne til at fremme et rentabelt landbrug.

Vi lægger derudover megen vægt på fri adgang til samdrift uanset bedrifternes størrelse. Jeg bemærkede, at den højtærede landbrugsminister ved første behandling udtrykte betænkelighed ved en videregående adgang til samdrift ud fra den betragtning, at der på den ejendom, som tillægges anden ejendom, ofte sker et forfald af bygningerne. Jeg er ikke uenig med landbrugsministeren i dette synspunkt, men som jeg ser det og kender det, er det ofte bygninger, som ikke opfylder tidens krav, og som det efter min mening vil være fejlinvestering at bekoste forbedringer på. Mange af disse landbrugsbygninger vil — selv efter gennemgribende og meget dyre forbedringer — alligevel ikke opfylde tidens krav, og mange af dem er kun tjenlige til nedrivning.

I en tid, da udstykning går i stå, har statens forkøbsret til landbrugsejendomme over en vis størrelse intet formål og burde tages ud af lovgivningen, så meget mere som statens optræden som køber kan være med til i givne situationer at holde ejendomspriserne på disse ejendomme oppe. Forkøbsretten medfører som bekendt en meget omfattende administration, og bortfald vil medføre besparelser og forenklinger hos de implicerede myndigheder.

Jeg ved ikke, om der i landbokommissionen er foretaget undersøgelser af aldersfordelingen i de forskellige ejendomsstørrelser og af, hvad børnene fra de pågældende ejendomme eller hjem uddannes til. Derved kunne man få klarlagt, om det er deres hensigt at overtage landejendommen, og det

mener jeg er en af de ting, det er meget nødvendigt i fremtiden at vide noget om. Desuden mener jeg, det må være rigtigt at få undersøgt arbejdstiden i landbruget, såvel inden for det mindre som inden for det større landbrug, idet arbejdstiden må indgå i vurderingen af, hvilken bedriftsstørrelse inden for landbruget det vil være mest hensigtsmæssigt at fremme.

Landbrugsministeren (Skytte): Jeg vil gerne takke udvalget for dets arbejde og for den tilslutning, udvalgets store flertal fortsat giver det foreliggende lovforslag.

Jeg beklager, at det konservative folkeparti og — hører jeg nu — også de uafhængige ikke ønsker at medvirke til lovforslagets gennemførelse. For de konservatives vedkommende var det jo ret indlysende, når deres medlem i landbokommissionen ikke ønskede at være med i den indstilling fra kommissionen, som der i øvrigt var enighed om.

Der er imidlertid i dag ikke fremført nye argumenter, så jeg finder ingen anledning til at gå ind i en i hvert fald større diskussion. Jeg ønsker blot at omtale et par ting.

For det første er der revisionsbestemmelsen, som man fra næsten alle sider er glad for. Jeg har intet imod den, men vil dog understrege, som enkelte talere har gjort her, at man jo altid kan revidere en lov, selv om det ikke står i loven, at den skal revideres.

For det andet er der spørgsmålet om samdrift. Det er et spørgsmål, som man netop nu i den kommende tid vil behandle i landbokommissionen, idet vi ikke nåede at færdigbehandle det. Jeg forstår, at nogle partier på forhånd har ønsket her at give udtryk for deres synspunkter; selv vil jeg vente med at tage endelig stilling, til landbokommissionen har behandlet sagen, selv om jeg villigt skal indrømme, at jeg på forhånd er noget skeptisk.

Jeg takker som sagt for behandlingen af det foreliggende lovforslag.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslaget om indsættelse af en ny paragraf efter teksten (der bliver § 1) vedtoges uden afstemning.

Det således ændrede lovforslags §§ 1 og 2 vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Udvalget angående forslag til lov om udskydelse af revision af lov om bekæmpelse af sygelighed og dødelighed blandt børn i det første leveår har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Folketingets næste møde afholdes i dag kl. 16³⁰ med følgende dagsordenen:

Meddelelse fra formanden.

Mødet hævet kl. 15²⁰.

105. møde.

Onsdag den 6. juni kl. 16³⁰.

Formanden: I skrivelse af dags dato meddeler finansministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændringer i forbrugsafgiftslove,

forslag til lov om persontilskud og forhøjelse af børnetilskud for skatteåret 1962-63,

forslag til lov om ændring i lov om beskatningen af renteforsikringer m. v.,

forslag til lov om skattelettelse for opsparing, forslag til lov om ændringer i lov om pristasreguleret aldersforsikring og aldersomsparing og forslag til lov om udstedelse af statspræmieobligationer.

I skrivelse af dags dato meddeler socialministeren, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om midlertidigt tillæg til folke-, invalide- og enkepensionister samt om midlertidig forhøjelse af grænsen for hjælp til underhold.

Udvalget angående forslag til lov om statstilskud til private realskoler har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Udvalget angående forslag til lov om midlertidig ændring i lov om uddannelse af lærere til folkeskolen har afgivet tillægsbetænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

Det er meddelt mig, at udvalget angående forslag til lov om ændringer i lov om folkeskolen ønsker at afgive mundtlig indstilling ved nævnte lovforslags tredje behandling.

Skriftlig fremsættelse af lovforslag.

Finansministeren (Hans R. Knudsen): Jeg skal herved tillade mig for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændringer i forbrugsafgiftslove.

Ved gennemførelse af en almindelig omsætningsafgift i engrosleddet er det hensigtsmæssigt af holde den overvejende del af de vareområder, der i forvejen er belagt med afgifter, uden for den almindelige omsætningsafgift og i stedet for foretagne forhøjelser af de bestående afgifter med beløb svarende til den foreslåede almindelige omsætningsafgift på 9 pct.

Nærværende lovforslag omfatter afgiftsforhøjelser for følgende varer:

tobaksvarer, spiritus, vin og øl, chokolade- og sukkervarer m. m., konsum-is,